

MASARYKOVA UNIVERZITA

UNIVERZITNÍ
KAMPUS
BOHUNICE

HISTORIE VZNIKU KAMPUSU

Masarykova univerzita byla po svém založení kvůli nedostatku budov v Brně odkázána na provizorní prostory. Její zřizovací zákon předpokládal řešení této situace novou výstavbou, která se měla uskutečnit do roku 1930.

Podle původního plánu měly být budovy Masarykovy univerzity vybudovány na svazích Kraví hory a přilehlých pozemcích mezi ulicemi Veveří a Kounicova. Zde mělo vyrůst akademické náměstí podle návrhu A. Dryáka s budovami právnické fakulty, filozofické fakulty a ústředních úřadů univerzity, počítalo se i s univerzitní knihovnou. Vstup na Kraví horu v plánech ohraničovala budova přírodovědecké fakulty a společné laboratoře brněnských vysokých škol. Svah Kraví hory pak byl rezervován pro výstavbu lékařské fakulty podle projektu B. Fuchse a J. Kumpošta. Z celého plánu však byla realizována pouze budova právnické fakulty, jejíž základní kámen byl položen v roce 1928 za účasti prezidenta Masaryka. Další výstavbu zastavila hospodářská krize a posléze druhá světová válka.

Již v roce 1945, v souvislosti s rozhodnutím o výstavbě klinické zemské nemocnice v Brně-Bohunicích, doporučilo Ministerstvo školství a národní osvěty zajištění pozemků pro budoucí vysokoškolský areál v Bohunicích. K realizaci však nedošlo, teprve po třiceti letech byla vypsána urbanisticko-architektonická soutěž a po vyhlášení výsledků v roce 1976 byla navíc projektová příprava zcela zastavena.

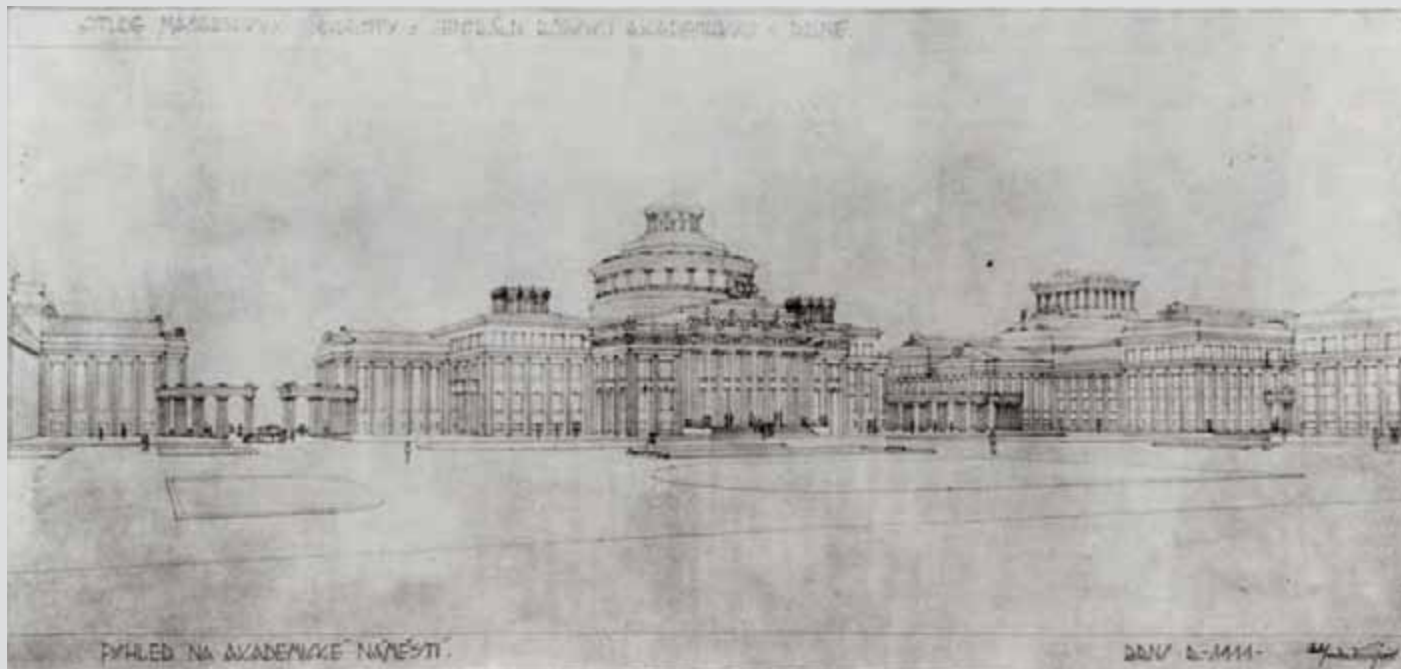
nahore: Model akademického náměstí
s realizovanou budovou právnické fakulty,
Alois Dryák, 1925

vpravo: Studie akademického náměstí,
Jindřich Kumpošt, 1919

K oživení myšlenky výstavby univerzitního kampusu v Bohunicích došlo opět počátkem 90. let. V roce 2000 se univerzitě podařilo získat podporu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro přípravu a financování projektu. Následovalo vyhlášení mezinárodní urbanisticko-architektonické soutěže na výstavbu. V roce 2002 pak bylo vydáno vládní usnesení o realizaci *Programu rozvoje materiálně-technické základny Masarykovy univerzity v Brně* a byla podepsána dohoda mezi Ministerstvem financí ČR, MU a Evropskou investiční bankou o poskytnutí úvěru k částečnému financování programu. Ten byl později vládním rozhodnutím prodloužen až do roku 2010, kdy byl Univerzitní kampus Bohunice dostavěn a slavnostně otevřen. Od následujícího roku univerzita zahájila dvacetiletou etapu pravidelných splátek úvěru, která potrvá do roku 2030.

Pokládání základního kamene
právníké fakulty za přítomnosti
prezidenta T. G. Masaryka, 1928

ARCHITEKTURA

Z koncepce vzešlé z 90. let vycházela urbanisticko-architektonická soutěž zaměřená na podobu Univerzitního kampusu Bohunice, v níž v roce 2000 zvítězil projekt A PLUS, a. s. autorů Jaromíra Černého, Karla Tuzy a Petra Uhlíře.

Koncepce univerzitního kampusu je založena na možnosti postupné realizace, etapovitosti výstavby. Areál je tvořen pavilony (buňkami), které se navzájem přimykají a vytvářejí kryté komunikační koridory. Šachovnicovým skládáním postupně narůstá stavební struktura do výsledné podoby komplexu, přitom je zaručena provozuschopnost už po realizaci první buňky. Výtvarné pojetí vychází z názoru, že nová akademická kvalita (moderní, otevřená evropská univerzita) musí najít i novou kvalitu ve vnější formě a organizaci prostoru. Je vyjádřením snahy o stírání hranic mezi exteriérem a interiérem.

Ing. arch. Petra Uhlíře při tvorbě nového kampusu Masarykovy univerzity inspiroval Kenzo Tange myšlenkou rozvíjejícího se „metabolismu“. Modulová skladba pavilonů formuje stále se rozvíjející a na sebe navazující strukturu organismu univerzitního kampusu podle měnících se potřeb jednotlivých ústavů a svými částmi zároveň vytváří komunikační síť mezi nimi. Jednotlivé standardní moduly vědeckých ústavů napojené na spojovací koridory jsou doplněny moduly speciálními, tvarově odlišnými. Dle slov architekta sem patří kupříkladu jednotlivé vstupní objekty, objekt zvířetníku či studijní centrum... Takovým speciálním modulem se stala i fakulta sportovních studií se svou administrativní částí a dvěma halami.

nahoře: J. Černý, K. Tuza, P. Uhlíř (A PLUS, a. s.)
zvítězili v urbanisticko-architektonické
soutěži UKB v roce 2000.

REALIZACE VÝSTAVBY KAMPUSU

Výchozím bodem výstavby se stalo schválení zákona č. 197/2002 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování programu Rozvoj materiálně-technické základny Masarykovy univerzity v Brně, v roce 2002. V tomtéž roce byla výstavba zahájena: rekonstrukcí objektu MEDIPO vzniklo v roce 2003 morfologické centrum MORFO III.

Nová výstavba pak začala v roce 2004. Její první část, Integrované laboratoře biomedicínských technologií (ILBIT), byla dokončena v roce 2005. V roce 2006 výstavba pokračovala budováním Akademického výukového a výzkumného areálu (AVVA). V následujících letech se do kampusu postupně přesunovala pracoviště a studovny lékařské a přírodovědecké fakulty, v novém areálu s děkanátem a sportovní halou našla zázemí též fakulta sportovních studií. V poslední etapě pak byly vybudovány zbývající pavilony a vstupní budova s aulou, v létě roku 2010 se do kampusu přestěhoval i děkanát lékařské fakulty.

Areál v Brně-Bohunicích byl slavnostně otevřen 23. září 2010. Tato významná událost v životě Masarykovy univerzity dovršila šestileté období výstavby největšího stavebního projektu v oblasti vysokého školství ve střední Evropě.

Univerzitní kampus Bohunice se stává prestižním projektem v rozvoji města a postupně přitahuje stále větší pozornost podnikatelské sféry. V jeho blízkosti vyrostla celá nová čtvrť s příslušnou infrastrukturou. V roce 2008 byl otevřen obchodní komplex Campus Square, v jehož prostorách od září 2009 funguje i nová akademická menza.

Výstavba ILBIT, leden 2005

vlevo a dole: Hlavní vstup do kampusu,
červen 2010

DOKONČENÉ PROJEKTY

Další části kampusu byly financovány především ze strukturálních fondů Evropské unie. Dokončením trojice významných projektů uzavřela Masarykova univerzita podstatnou kapitolu, rozvíjející budování zázemí pro vědní obory v areálu univerzitního kampusu.

Lávka v centru CEITEC
spojuje budovu s celým kampusem
a blízkou fakultní nemocnicí.

VÝZKUMNÁ CENTRA

Laboratoř strukturní virologie studuje interakce virů s hostitelem.

Genetické vlastnosti huseničku rolního a pícnin zkoumají v komplexu CESEB vědci Oddělení genetiky a molekulární biologie.

CEITEC

Středoevropský technologický institut (CEITEC) byl schválen Evropskou komisí 6. června 2011. Vznikl ze společného projektu šesti nejvýznamnějších brněnských univerzit a výzkumných institucí za podpory Jihomoravského kraje a města Brna. Jeho hlavním posláním je vybudování významného centra vědy a vzdělanosti. Nové moderní laboratoře vyrostly v areálu univerzitního kampusu v roce 2014. Instalované špičkové technologie umožňují synergicky studovat objekty živé i neživé přírody na všech v současné době dostupných úrovních složitosti, od jednotlivých atomů, přes molekuly, molekulární uskupení, buňky až po celé organismy včetně člověka. Sdílené laboratoře poskytují prostor úzce specializovanému výzkumu a nabízejí kvalitní zázemí pro pokročilou výuku a především úzkou mezioborovou spolupráci, což výrazně stimuluje vědecké bádání a vede k dříve těžko dosažitelným výsledkům.

CESEB

Díky tomuto projektu fungují v kampusu čtyři nové pavilony, v nichž vedle sebe probíhá výuka a vědecko-výzkumná činnost dvou ústavů Přírodovědecké fakulty MU – Ústavu experimentální biologie a Ústavu botaniky a zoologie. Vede ke zvýšení kvality výuky je projekt CESEB pro všechny obory programu Biologie přínosný rozšířením kapacity prostor pro praktickou výuku. Zároveň došlo ke sloučení pracovišť dvou ústavů, což přispívá ke zkvalitnění výuky i samotné práce zaměstnanců a studentů univerzity.

CETOCOEN

Projekt CETOCOEN zaštiťuje vývoj chemických a toxických nástrojů sledování kvality prostředí. Jedinečné propojení vědecko-výzkumné činnosti s firemní sférou v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje je výsledkem ambiciózního projektu na vybudování Centra pro výzkum látek v prostředí (CETOCOEN). Vzniklá platforma slouží spojení základního výzkumu a praxe, čímž je centrum schopno reagovat na potřeby akademické sféry, státní správy, průmyslu, zdravotnictví i veřejnosti. Všechny tyto oblasti totiž významným způsobem zasahují do ochrany přírodních zdrojů, udržitelného rozvoje a lidského zdraví.

S dokončenými projekty se areál kampusu rozkládá na ploše o velikosti 70 000 m².

UMĚLECKÁ DÍLA

Od otevření kampusu se univerzitě daří do areálu citlivě začleňovat pozoruhodná díla českých i zahraničních autorů, která se stávají přirozenou součástí jeho moderní architektury.

Jako první byla před Knihovnou univerzitního kampusu odhalena bronzová plastika Vladimíra Preclíka, kterou autor nazval Rozkvět vzdělanosti. Další prostranství v kampusu zdobí bronzová plastika Rovnováha z dílny slovenského sochaře Jozefa Jankoviče. Další objekt pak návštěvníci kampusu najdou ve vstupní hale u Morfologického centra. Jde o dílo Hnízdo významného českého výtvarníka Dalibora Chatrného.

Hlavnímu vstupu kampusu dominuje bronzová busta T. G. Masaryka od sochaře Vincence Makovského. Bronzovou bustu Edwarda Babáka – děkana lékařské fakulty, rektora MU a zakladatele Vysoké školy veterinární – od téhož autora si návštěvníci kampusu mohou prohlédnout mezi pavilony A3 a A6. Tato plastika sem byla přemístěna z Joštovy ulice. Dvojice bronzových soch O Marii a O Evě vytvořená Olbramem Zoubkem je umístěna v atriu Anatomického ústavu Lékařské fakulty MU. Jedná se o autorův dar vzdávající hold těm, kteří i po smrti slouží živým.

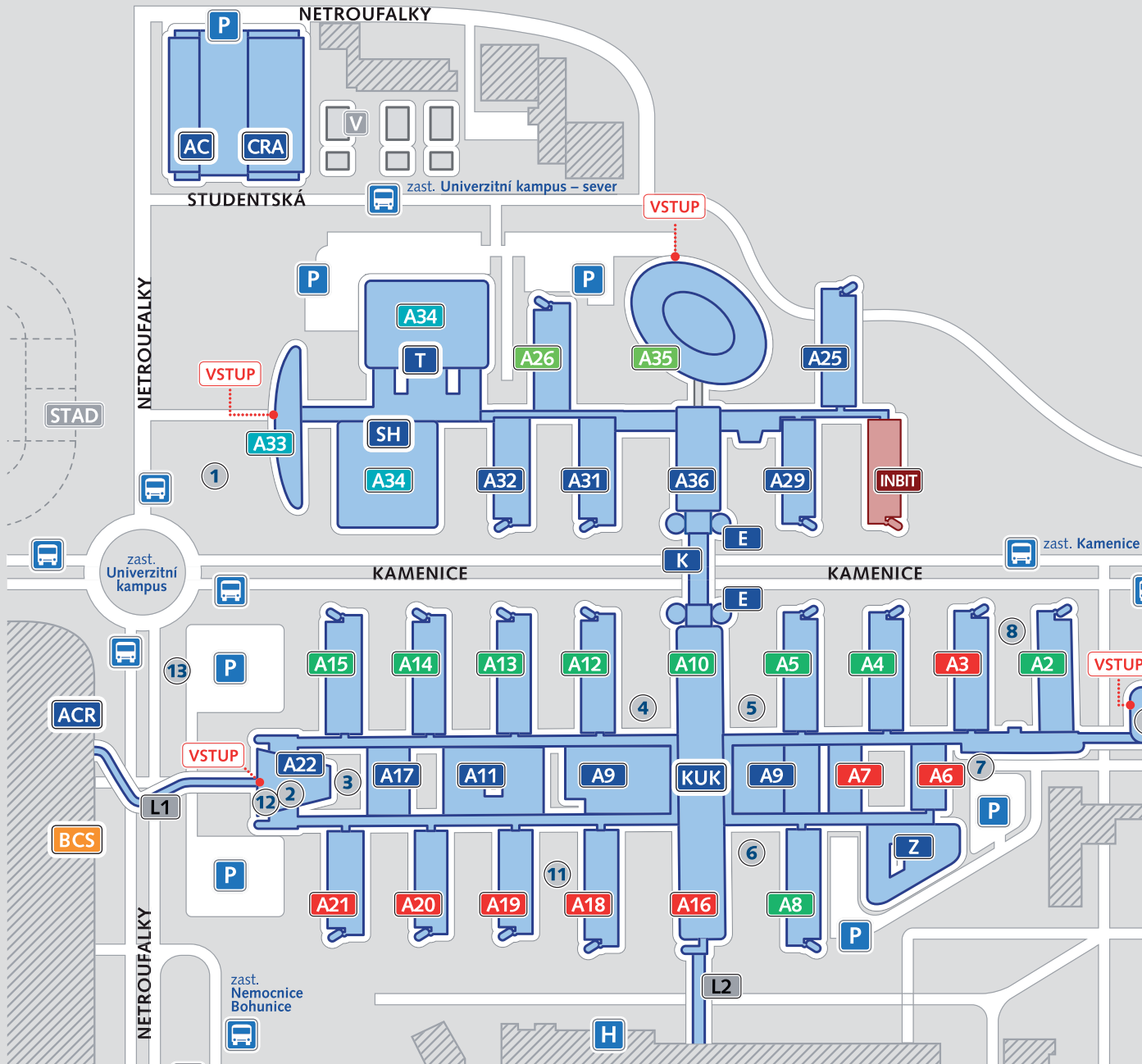
Na bočních prostranstvích v blízkosti knihovny jsou instalována další dvě umělecká díla současných českých výtvarníků – Dotyky a distance od Aleše Veselého a sousoší Osvícení a Silná barva od Lukáše Rittsteina. Před fakultou sportovních studií stojí plastika Stébla Pavla Tasovského.

Zatímco Nakloněné kruhy V. K. Nováka vítají návštěvníky před hlavním vstupem do univerzitního kampusu, ve vstupní hale budovy A22 přitahuje pozornost výrazné dílo Red is coming umělce Krištofa Kintery, mezi pavilony A18 a A19 zaujmou tři hadicové postavy sochaře Michala Gabriela.

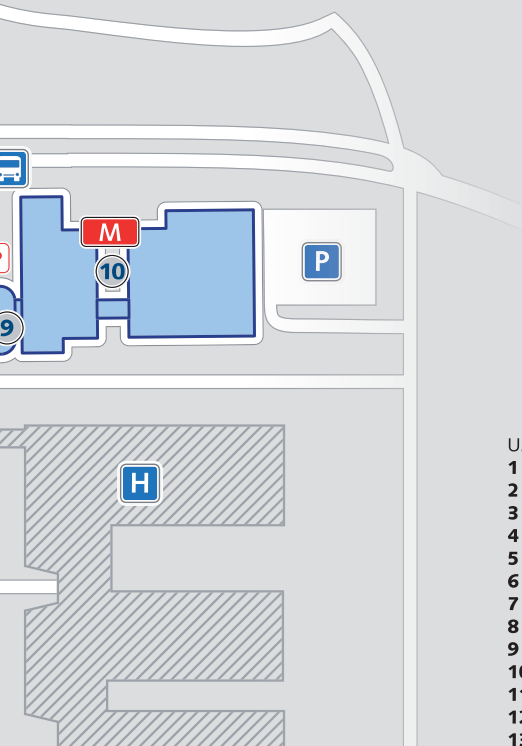
*Rovnováha,
Jozef Jankovič*

*Stébla,
Pavel Tasovský*

UNIVERZITNÍ KAMPUS BOHUNICE 2014

UMĚLECKÁ DÍLA

- 1** *Stébla* – Pavel Tasovský
- 2** *T. G. Masaryk* – Vincenc Makovský
- 3** *Reliefplastik* – Otto Herbert Hajek
- 4** *Dotyky a distance* – Aleš Veselý
- 5** *Rozkvět vzdělanosti* – Vladimír Preclík
- 6** *Osvícení a Silná barva* – Lukáš Rittstein
- 7** *Edward Babák* – Vincenc Makovský
- 8** *Rovnováha* – Jozef Jankovič
- 9** *Hnízdo* – Dalibor Chatrný
- 10** *O Marii, O Evě* – Olbram Zoubek
- 11** *Tři postavy* – Michal Gabriel
- 12** *Red is coming* – Krištof Kintera
- 13** *Nakloněné kruhy* – V. K. Novák

- A2, A3, A6** Integrované laboratoře
biomedicínských technologií (ILBIT)
- A4** Centrum CEITEC MU a laboratoře PŘF
- A5** Ústav biochemie PŘF
- A7** Biologický ústav LF
- A8** Pracoviště organické chemie PŘF
- A9** Knihovna univerzitního kampusu (KUK)
- A10** Společné výukové laboratoře PŘF
- A11** Společné výukové centrum
- A12** Pracoviště anorganické chemie a fyzikální
a teoretické chemie PŘF
- A13** Katedra teoretické a fyzikální chemie PŘF
- A14** Katedra analytické chemie PŘF
- A15** Biochemie PŘF, Centrum jazykového
vzdělávání MU
- A16** Biochemický ústav LF
- A17** Děkanát LF a zázemí PŘF
- A18** Ústav patologické fyziologie LF
- A19** Farmakologický ústav LF,
Ústav lékařské etiky LF
- A20** Fyziologický ústav LF
- A21** Ústav preventivního lékařství LF
- A22** Vstupní objekt, aula
- A25, A31, A32, A36**
CESEB (biologické pavilony)
- A26, A35** Centrum CEITEC
- A29** CETOCOEN
- A33** Děkanát FSpS
- A34** Sportovní haly FSpS
- AC** Academic canteen
- CRA** Campus Residential Area – residenční
bydlení v kampusu
- V** plánovaná výstavba – residenční bydlení
- Z** Pavilon biomodelů
- M** Morfologické centrum LF
- E** Energo centrum
- K** Lávka s kavárnou
- ACR** Academic restaurant MU
- SH** Sportovní hala
- T** Tělocvičny
- U** Umělecké dílo
- INBIT** Inkubátor biomedicínských technologií
- BCS** Brno Campus Square
(propojeno lávkou **L1**)
- H** Fakultní nemocnice Brno (propojeno
lávkou **L2**)
- STAD** Projekt Sportovní stadion

FAKULTY V KAMPUSU

Kampus poskytuje komplexní zázemí především třem fakultám: lékařské fakultě, části přírodovědecké fakulty a fakultě sportovních studií.

Jádrem prostorů věnovaných prvním dvěma jmenovaným fakultám jsou především studovny, laboratoře a odborná pracoviště.

LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Lékařská fakulta do kampusu přesunula své neklinické (teoretické) ústavy, od září 2010 jsou zde umístěna také všechna pracoviště jejího děkanátu, včetně studijního oddělení. Výuková pracoviště fakulty v kampusu jsou vybavena prostornými učebnami, k dispozici jsou rovněž velké posluchárny s nejmodernější audiovizuální technikou. Studenti využívají několik počítačových učeben a mikroskopický sál pro výuku histologie, za zmínku stojí i špičkové vybavení Anatomického ústavu. Jeho součástí je Anatomické muzeum, jež prezentuje přes 600 exponátů sloužících studentům při samostudiu. Prostory kampusu jsou propojeny s areálem sousední Fakultní nemocnice Brno, čímž vzniká symbolické spojení umožňující komunikaci pedagogů-lékařů i studentů-mediků.

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Přírodovědecká fakulta do areálu umístila pracoviště biochemická, biologická a chemická, jejichž aktivity zde podporuje i součinnost s Inkubátorem biomedicínských technologií (INBIT). Fakulta je výrazně zaměřená na výzkum, v laboratořích kampusu již vědci objevili nový způsob regulace tvorby biomasy v rostlinách. Výuka a výzkum ve zbývajících oborech – zejména matematice, fyzice, geografii a geologii – jsou realizovány ve zrekonstruovaném areálu na Kotlářské ulici.

FAKULTY V KAMPUSU

FAKULTA SPORTOVNÍCH STUDIÍ

Nejmladší z fakult MU – fakulta sportovních studií – se do kampusu přestěhovala kompletně. Sídlí zde všechny její důležité složky, od děkanátu přes studijní oddělení až po všech sedm kateder. Studenti při výuce využívají mj. halu míčových her, úpolovou tělocvičnu, gymnastický sál, víceúčelovou tělocvičnu, posilovnu či seminární a přednáškové místnosti. Výuka předmětů, které nemají svá sportoviště přímo v kampusu (zejména plavání nebo atletika), je organizována jinde v Brně.

Úpolová tělocvična FSpS

Sportovní hala

Vstupní budova
s děkanátem FSpS

KNIHOVNA A VÝZKUMNÁ PRACOVISTĚ

KNIHOVNA

Knihovna univerzitního kampusu Masarykovy univerzity (jako název se ujala zkratka KUK) je informačním centrem studentů, učitelů a vědecko-výzkumných pracovníků Masarykovy univerzity pracujících či studujících v areálu. Vznikla v roce 2007 sloučením knihoven lékařské fakulty, fakulty sportovních studií a části knihovnických sbírek přírodovědecké fakulty. Nabízí celou šíři knihovnických a informačních služeb profilovaných především na lékařské, biologické, biochemické, chemické a sportovní vědy. Knihovna je srdcem kampusu, je lokalizována v jeho centrální části v budově A9 a spravuje přes 200 tisíc knižních a časopiseckých titulů. Významnou součástí fondu knihovny představuje kolekce dokumentů vydaných před rokem 1860 nebo jinak historicky cenných.

VÝZKUMNÁ PRACOVISTĚ

Na Masarykově univerzitě v současnosti působí řada pracovišť či jednotlivých zařízení, která jsou svou koncepcí, zázemím či samotným předmětem zájmu unikátní nejen v rámci České republiky. Mnoho z nich logicky našlo své místo právě v prostorách kampusu jako výjimečného centra vědy a výzkumu.

Knihovna je univerzitním centrem studentů, pedagogů a výzkumných pracovníků.

Výjimečnými výsledky se může pochlubit Národní centrum pro výzkum biomolekul (NCBR), specializující se na zkoumání makromolekul, jejich komplexů a chování. Jeho aktivity zasahují do několika výzkumných směrů – především do počítačové chemie a molekulového modelování, NMR spektroskopie, proteinového inženýrství, glykobiologie a rentgenové krystalografie.

Jedním z nejúspěšnějších pracovišť jsou Loschmidtovy laboratoře, které jsou součástí přírodovědecké fakulty. Výzkumná skupina zabývající se proteinovým inženýrstvím má na kontě už několik patentů na tři vynálezy. Svůj zatím poslední patent na novou metodu stabilizace proteinů v organických rozpouštědlech získala v roce 2014 v USA. Z Loschmidtových laboratoří vzešla také první biotechnologická spin-off firma Masarykovy univerzity Enantis a softwarová společnost CaverSoft.

Výuku a výzkum v kampusu podporují mnohá další pracoviště – například laboratoře biomedicínských technologií. Významnou roli zde hraje také synergie s Fakultní nemocnicí Brno a Inkubátorem biomedicínských technologií INBIT.

Spektrometry nukleární magnetické rezonance v laboratoři Národního NMR centra Josefa Dadoka umožňují studovat strukturu a pohyb molekul.

ŽIVOT V KAMPUSU

Areál kampusu poskytuje nadstandardní studijní a pracovní prostředí pro 5000 studentů a 1500 zaměstnanců. Studenti zde naleznou všestranné zázemí pro své aktivity. Mohou využívat mj. i moderní knihovnu s počítačovou studovnou, jež je srdcem celého areálu. V bezprostřední blízkosti jsou pro studenty a zaměstnance MU připravena ubytovací zařízení, sportoviště a společenské zázemí.

Stravování studentům i zaměstnancům nabízí dvě akademické restaurace (Academic restaurant a Academic canteen), které univerzita vybudovala v prostorách sousedního obchodního centra a v prostoru bytového komplexu Campus residential area, umístěného na druhé straně univerzitního areálu. Kavárna na lávce Kamenice je studenty vyhledávána nejen pro možnost drobného občerstvení, ale rovněž díky skvělé poloze s výhledem téměř na celý kampus.

Vnitřní vybavení areálu kampusu pamatuje i na studenty se specifickými nároky, kteří jsou na Masarykově univerzitě výrazně zastoupeni. Všechny prostory architekti přizpůsobili handicapovaným studentům, objekty a přístupové cesty jsou bezbariérové. Zrakově postiženým studentům pak poskytuje podporu kombinace tří navigačních prvků, a to vodicí linie, zvuková a hmatová navigace.

Navigaci pro nevidomé v koridorech zajišťují vodící lišty.

Akademická restaurace nabízí také dietní a vegetariánská jídla.

V areálu je místo i pro odpočinek.

Číselné údaje jsou platné k 1. 9. 2014.
Redakce: Pavla Hudcová, Petra Šmejdo
Grafický návrh a DTP: PORTA DESIGN
Mapa kampusu: Pavel Jílek – Exactdesign
Fotografie: Aleš Ležatka, Zdeněk Náplava,
Archiv MU, Jiří Sláma, Anna Pecková
Tisk: Tiskárna EXPODATA-DIDOT, spol. s r. o.

Vydala Masarykova univerzita, 2014

www.kampus.muni.cz